

căreia trăirile incandescente (mai ales dacă aparțin unor personaje meridionale) trebuie neapărat rezolvate prin expresie temperamental-emoțională. Călită prin spectacol, această piesă riguroasă, austeră și densă apare ca o agitată (melo)dramă de familie; în centrul atenției sînt relațiile îmbicsite de vinovății, remușcări, regrete. Un accent puternic a fost pus pe tensionarea atmosferei, prin mijloace actoricești și tehnice (mi-aș îngădui să semnaliez, în această ordine de idei, calitatea discutabilă a „benzii sonore”); s-a urmărit un coeficient emoțional ridicat, în schimb s-a pierdut aproape total din vedere greutatea specifică a procesului complex pe care-l parcurg personajele — proces de autoanaliză intelectuală și de judecată morală.

Acceptînd să se integreze unui mic univers asifel constituit, actorii lui sînt îmbogățiti, unii, surprinzător. Așa cum se întîmplă la noi în multe montări nestructurate prin concepție (uneori cu rezultate binecuvîntate), talentul actorului capătă putere de lege; centrul de gravitație se stabilește în funcție de el. Spectacolul s-a rotit în jurul a doi sori, Vasile Nițulescu și Olga Tudorache — magnifice, iradiante prezențe. Vasile Nițulescu a dat aură și mister micului escroc velleitar; actorul poartă cu el și în el o nesfîrșită populație de dezdărdăcinași, plătind ca o frunză în vînt între nicăieri și întîine, venind întotdeauna de nu se știe unde și mereu în drum spre Sidcup... Performanța Olăii Tudorache e absolută: personaj mut, ea vorbește cu ochii, cu linia amară a buzelor, cu mișcărilor oboseite ale brațelor, cu umerii căzuți, cu tresăririle trupului pustiit de așteptare. Privirea ei are materialitate, consistență, culoare — uneori e neagră, alteori azurie; fantastic e cîtă forță poate concentra tăcerea ei.

Un rol unitar, bine compus și condus, a realizat Constantin Codrescu. Chiar ceea ce e desuet în jocul său nu e nici un moment supărător, se mulează corect pe conturul personajului. Ceea ce nu se întîmplă, din păcate, și în cazul Tatianeii Iekel, de obicei călăuzită de o înfașibilă intuiție a tonului just; lăsîndu-se de data aceasta într-o direcție nepotrivită, ea supralicitează autoritar și-și încarcă partitura, ca un ucenic vrăjitor neînstare să se oprească. În cel privește pe Mihai Dinvale, nu-și prea clarifică intențiile, nici pe ale sale și nici pe ale unui personaj investit cu destule probleme; deocamdată, nu e mai mult decît o agreabilă prezență juvenilă. Or, modul acesta superficial de abordare a eroilor tineri e demult depășit...

Scenografia Hristofeniei Cazacu urmează (prea) fidel indicațiile textului, păstrîndu-se excesiv de neutră; poate că un grăunte de îndrăzneală creatoare ar fi prins bine, în genere, spectacolului. Dar cui i se poate reproșa cumințenia, supunerea?

Ileana Popovici

Teatrul „C. I. Nottara”

LADY X

de Eugen Mirea, după
Thomas Middleton

LADY X de Eugen Mirea după Th. Middleton. Muzică: H. Mălineanu. (Premiera: 15 iunie 1974). Regia: George Rafael. Coregrafie: Mihaela Atanasiu. Decoruri: Traian Nițescu. Costume: Lidia Radian. Distribuția: ION DICHISEANU, VIOREL COMĂNICI (Richard Witgood), VAL SÂNDULESCU (Lamprey), ION PUNEA (Spichecock), Ion Bog (Dampit), ION IGOROV (Portărelul), LILIANA TOMESCU, MARGA BABBU (Marjorie — Lady X), RODICA SANDA TUTU-IANU (Rose), ȘTEFAN IORDACHE (Ralph), VICTORITA DOBRE-TIMONU (Doamna Lacy), DODY CAIAN-RUSU (D-na Warner), VALERIU ARNAUTU (Dl. Lacy), DORIN MOGA (Dl. Scott), SANDA BÂNCILĂ (D-na Scott), RUXANDRA SIRETEANU (D-na Oatley), ION IGOROV (Dl. Warner), IOANA MANOLESCU (Francy), LUCIA MUREȘAN (Mancy), CAMELIA ZORLESCU (Nancy), MIGRY AVRAM NICOLAU (D-na Money Love), PETRICA POPA (Pecunius Hoard), VICTOR ȘTRENGARU (Freedom), CONSTANTIN GURITĂ (Onesiphonis Money Love), MELANIA CIRJE (Joyce), MARICEL LAURENTIU, ION SIMINIE, ȘTEFAN PISOSCHII (Cămătari), MIRCEA STROE (Circiumarul), BEATRICE PETRESCU (O doamnă), NUCU PĂUNESCU (Notarul).

Să regretăm că, în farsa lui, autorul n-a mers mai stăruitor pe linia picarescă a *Romanțului comic* a lui Scarron, că n-a exploatat mai abil, ca în *Revizorul* lui Gogol, ebulițiunea iscată într-o mic orășel provincial de sosirea unui înalt personaj de la centru, că n-a oferit actorilor, și mai cu seamă interpretei rolului titular, posibilitatea desfășurării unui comportament contradictoriu ca în *Pygmalion*-ul lui Shaw, să regretăm, atît, căci cronicarul teatral nu este, din fericire, secretar literar care să „lucreze” cu autorul, iar bietul Th. Middleton, minor dramaturg elizabetan, n-avea nici cum, nici de unde să-și cunoască iluștrii urmași de peste

Scenă din spectacol

veacuri. Cât îi privește pe autorul prelucrării, regretatul Eugen Mirea și regizorul spectacolului, experimentatul și excelentul profesionist care e G. Rafael, ei au optat pentru lectura unei farse, a unui „musical” cum i se spune astăzi, sau a unei curate „comedii cu cîntece” cum i s-ar fi spus mai de mult, în Iașiul Chirițelor. Așadar, o trupă de comedianti ambulanti, rămasă ca adesea în pană de bani, însoțită, tot ca adesea, de un tinăr și generos nobil care și-a tocat castelele și moșiile finanțându-i, are ideea de a-l ajuta pe acesta din urmă să-și refacă patrimoniul. Și atunci diva trupei se dă drept o misterioasă „Lady X”, aflată în imediată apropiere a suveranei și posedînd o uriașă avere; îndrăgostită, chipurile, de chiar tinărul ruinat, îl va obliga astfel pe unchiul acestuia, lordul primar al orașelului, să-i achite datoriile, iar tinărul se va putea căsători cu aleasa inimii lui, fiica unui bogat cămătar. Ceea ce, la capătul de numeroase peripeții și mergînd dintr-un imbroglu într-altul, se și întîmplă. Că toți locuitorii aceluia tîrg de provincie, în fața cu lordul primar, urmați de zarafi — oameni, orișicît, difidenți, prin însăși profesiunea lor — și de toate celelalte notabilități sînt realmente debili mintali, crezînd cu cea mai mare ușurință toate balivernele pe care li le oferă trupa de saltimbanci și „marșînd” fără șovăială la orice, ar fi, fără îndoială, o observație pedantă, deși, la un nivel superior, farsele, fie chiar și în operetă (vezi impecabila tramă a libretului la *Lilia-cul*), au o motivație artistică fără cusur — oricum, așa cum se prezintă, *textul* spectacolului rămîne un firav „pretext”, vechimea lui istorică neizbutînd să constituie o

suficientă acoperire, nici pentru amintitele slăbiciuni de construcție dramatică, nici pentru concluzia — „noi (adică actorii) mințim doar cîteva ore, în vreme ce voi (adică burghezia orașului) mințiți toată viața” — care apare, ca întotdeauna în asemenea ocazii, didacticistă și greu de mistuit. Așa se face că nici muzica lui H. Mălineanu, încercînd să păstreze o dreaptă cumpănă între genul revuistic („Sus persoana, jos persoana”; „Abandonată”) și operetistic, de multe ori foarte inspirată, nici coreografia Mihaelei Atanasie, nici costumele (Lidia Radian), adesea izbutite (vezi costumul de pirat al doamnei Money Love), n-au putut să estompeze lungimile, să aducă spectacolul la incandescenta de vervă dorită, de bună-seamă, de realizatorii lui. Și e aici, după a noastră părere, un minus congenital și incurabil: fără un text solid, nici un pretext nu poate ajunge viabil.

În rolul titular, ne încearcă părerea de rău că Margăi Barbu nu i s-a oferit, cum spuneam, o partitură în care să-și fi vădit mai complex posibilitățile; poate cu purgarea, pe parcurs, a unor excese de „cîrlige”, rolul rîndașului Ralph va rămîne, pentru Ștefan Iordache, o experiență pozitivă; au făcut ce trebuia făcut, cu multă dăruire, Viorel Comănicei (Richard) Rodica Sanda-Tușianu (Rose), Melania Cîrje (Joyce), Val Săndulescu, Victor Ștengaru și alții, dintre care, nu numai, ci și pentru calitățile vocale, nu putem să nu remarcăm pe Dodi Căian-Rusu (Doamna Warner) și pe Migry Avram-Nicolau (Doamna Money Love).

Radu Albala